

skab, thi derved vil Krigsberedskab blive en forholdsvis let Foranstaltning.

Vi ville kunne være krigsberedte i Løbet af faa Dage, og naar det viser sig, at ingen Fare er tilstede, ville vi faa Dage efter kunne sende hver Mand hjem til Sit, og Alt dette uden at gribe forstyrrende ind i alle Forhold, og navnlig uden at paasøre Staten de store Byrder, som Krigsberedskab nu medfører. Til at overvælde os behøves altsaa et virkeligt overmægtigt Angreb, men inden et saadant overmægtigt Angreb kan finde Sted, ville vi ikke blot have Tid til at træffe vore Forberedelser, men vi tør ogsaa vente, at vi da ville faae Hjælp fra vore Allierede. Det vil være en af Betingelserne for en Fremtids vis Politik, at vi søge Allierede, og et Folk, som kan beskytte sig selv indtil det kan faae Hjælp, og der, som vi, behersker en meget vigtig geographisk Stilling, kan ogsaa altid faae Allierede. Men naar vi Intet gjøre for selv at sikke os mod en øieblikkelig Fare, og naar vi henvende os til Allierede og sige: Ja, I maa aldeles beskytte os, da kunne vi ikke vente at faae saadanne. Ingen fremmed Magt kan paatage sig at beskytte os mod et hvilket som helst Angreb, og hvis vi derfor ville have Allierede, maa vi ikke sige de Offre og Anstrengelser, der ere nødvendige for at sikke vort Eget indenfor rimelige Grændser og mod de Angreb, som vi med Rimelighed maae imødesee.

Det Princip, som danner Grundlaget for alle vore Institutioner, er Righedsprincippet. Jeg har allerede omtalt, hvorledes Værnepligtsbyrden kommer til at hvile lige paa Alle, og hvorledes Afgangen til de høieste Poster i Hæren staaer aaben for Alle. Der er en Bestemmelse, som jeg troer søger sin Rige. Den findes vel ikke her i denne Lov, men den har været underforstaaet hele Tiden, og den vil blive optagen i Værnepligtsloven, og det er den, at der tilstaaes den Værnepligtige en Godtgjørelse i hans Værnepligtstid i Forstærkningen som Vederlag for den Tjeneste, han har ydet i Fredstid. Det er ganske vist umuligt at tilveiebringe en absolut Righed, men jeg tør frit paastaae, at saadanne Bestemmelser, som ere trufne i denne Lov for saavidt mulig at tilveiebringe absolut Righed, findes ikke i

noget andet Folks Hærordning. Det har været den ledende Tanke hos mig ved Udarbejdelsen af dette Lovudkast at gjøre Byrderne og Fordelene faa lige og Byrderne faa lette som mulig for Alle. Jeg kan derfor ogsaa tilføje, at det er i denne Aand, at dette Lovudkast vil blive gennemført, hvis det falder i min Lod at bringe det til Udførelse. En saadan Tilfjendegivelse, som denne Lov indeholder om vor bestemte Villie at bringe de Offre, som ere nødvendige for at skabe et Forsvarsvæsen, der kan værne om vor Selvstændighed — en saadan Tilfjendegivelse som Udtryk for vor frie Villie kan ikke Andet end have den allerhøieste Betydning saavel indad som udad.

Det har været indvendt mod denne Hærordning, at den medfører uforholdsmæssigt store Bekostninger. Ganste vist er den finansielle Byrde betydelig, men den er ikke større, end at Landet efter vor bedste Overbeviisning kan bære den, og ikke større end den Byrde, man overalt trindtomkring paalægger sig; vi behøve kun at gaae til vort nærmeste Naboland, og vi ville finde, at den finansielle Byrde, som vi paalægge os, for Hær og Flaade tilsammen, naar den beregnes efter Indbyggerantallet, nøjagtig er den samme som den, man andetsteds paalægger sig blot for Hærens Skyld. Jeg troer saaledes, at om end Byrden er betydelig, saa ydes der ogsaa noget Betydeligt for de Offre i finansiell Henseende, som Landet kommer til at bære. Vi faae ikke blot et velordnet Landforsvarsvæsen, men der er i den samme Sum beregnet Tilstrækkeligt til et kraftigt Søforsvar. Om man end maa beklage, at den almindelige Retning er henimod et stærkt Forsvarsvæsen, at Afvæbningen er en tom Theori, maa man paa den anden Side indrømme, at for det, der forlanges, ydes der ogsaa Noget. Her er Intet anvendt paa tom Parade, Alt er hensigtsfærende, systematisk Udbannelse, Alt er beregnet paa Nytte, og det Samme er Tilfældet med vort Søforsvar. Den hele Ordning har en fuldstændig praktisk Retning. At den Byrde, der paalægges den enkelte Mand, er stor, maa jeg ogsaa indrømme, men den er lettere end den, der nu paahviler den Værnepligtige, som ikke er formuende nok til at skaffe sig en Stedfor-